

Projekt

z dnia 26 stycznia 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU**

z dnia 2022 r.

**w sprawie interwencji w Ministerstwie Infrastruktury oraz Ministerstwie Klimatu i Środowiska
w sprawie uratowania rzek Sztoły, Białej i Baby**

Na podstawie 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 poz. 1372 ze zm.)

**Rada Miejska w Sosnowcu
uchwała**

§ 1. Rada Miejska w Sosnowcu wnosi o pilną interwencję Pana Andrzeja Adamczyka Ministra Infrastruktury oraz Pani Anny Moskwy Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ratowania rzek Sztoły, Białej i Baby.

§ 2. Uzasadnienie stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Przekazać niniejszą uchwałę wraz z uzasadnieniem Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Ministrowi Infrastruktury, Ministrowi Klimatu i Środowiska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Sosnowcu

Ewa Szota

W związku z likwidacją kopalni rud cynku i ołowiu „Olkusz-Pomorzany” przez Zakłady Górniczo Hutnicze „Bolesław” S.A. w Bukowni w grudniu 2021 i styczniu 2022 nastąpiło zaprzestanie odwodniania kopalni, co spowodowało zanik wody w rzekach: Sztole, Babie i Białej i trwałe zniszczenie rzek wraz z ekosystemem, który tworzyły.

Rzeki te znajdują się na terenie Bukowna i Bolesławia, ale na co dzień jest to bardzo popularne miejsce rekreacji dla mieszkańców całego regionu Zagłębia Dąbrowskiego, w tym mieszkańców Sosnowca. Bardzo nas niepokoi zmniejszenie stanu rzeki Białej Przemszy, związane z likwidacją ww. rzek.

Jako mieszkańcy regionu, dumni z jego bogactwa, przyrody, uważający się za dziedziców wartości narodowych i wielowiekowej kultury europejskiej prosimy o podjęcia pilnych prac nad opracowaniem kompleksowych działań kompensujących wszelkie uwidocznione już i spodziewane szkody w środowisku. Według Pana dr hab. inż. Mariusz Czop, prof. AGH oraz działaczy z organizacji pozarządowych działającymi w ramach Zielonego Ringu Przemszy w naszym regionie aktualnie likwidacja kopalni „Olkusz-Pomorzany” realizowana jest zgodnie z wadliwym planem likwidacji zakładu górniczego, zatwierdzonym w warunkach rażącego niedopełnienia obowiązków przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie, poprzez niezabezpieczenie interesów Skarbu Państwa i społeczności lokalnej oraz brak prawidłowej ochrony środowiska i przyrody. Aktualnie posiadany przez ZGH „Bolesław” zatwierdzony plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego nie jest możliwy do zrealizowania z uwagi na sprzeczność z innymi obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony środowiska i przyrody. Uporczywe kontynuowanie likwidacji kopalni „Olkusz-Pomorzany” w oparciu o wadliwy i zawierający wadę prawną plan ruchu prowadzić będzie do **nieuchronnej katastrofy ekologicznej** o znacznych rozmiarach. Już aktualnie obserwowany jest spadek przepływu w rzece Białej i Białej Przemszy poniżej wartości przepływu nienaruszalnego a nawet poniżej wartości gwarantującej ciągłość rzeki. W rozlewiskach przy końcowym

odcinku rzeki Białej spadek poziomu wód spowodował bardzo poważne zagrożenie dla hibernujących płazów, w tym chronionych gatunków żab, które nie są w stanie znaleźć nowych siedlisk i mogą zostać masowo uśmiercone przez niskie temperatury i mrozy. Niewiele zrobiono dla ocalenia lub poprawy warunków życia ryb, bobrów i całego ekosystemu rzek Sztoły, Białej i Białej Przemszy, charakteryzującego się wyjątkową wartością i dużą bioróżnorodnością, tak że GDOŚ planuje ich objęcie obszarem chronionym NATURA 2000.

Gwałtownemu pogorszeniu uległa jakość wód w rzece Białej i Białej Przemszy (od połączenia z Białą), gdyż w strumieniu przepływających wód dominują ścieki komunalne i przemysłowe. Przepływy wód w rzekach będą w dalszym ciągu spadać a szansa na ich odrodzenie zaistnieje dopiero po około 30 latach.

Z zatapianiem leja depresji kopalni „Olkusz-Pomorzany” związany jest również znany z wielu przykładów z Polski, Europy i świata proces degradacji jakościowej wód podziemnych. Następuje on na obszarze około 450 km², w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 454 Olkusz-Zawiercie, jednego z nielicznych rezerwuarów wód pitnych na pograniczu Śląska i Małopolski.

Skażenie wód podziemnych następuje w wyniku rozpuszczania przez wody podziemne siarczanów i hydroksy siarczanów żelaza, magnezu i wapnia z wbudowanymi w sieć krystaliczną pierwiastkami metalicznymi, powstałych w wytworzonej przez kopalnię sztucznej strefy aeracji w odwodnionym górotworze triasowym. Strefa skażeń wód podziemnych będzie w marę odbudowy ciśnienia wód podziemnych przemieszczać się w kierunku na zachód i południowy zachód, co zagraża degradacją jakościową strategicznych ujęć dla Dąbrowy Górniczej, Jaworzna i Sławkowa. Ujęcia te nie są objęte systemem monitoringu likwidacji kopalni „Olkusz-Pomorzany” przyjętego w ramach wadliwego planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego.

Wszystkie te procesy i zjawiska traktowane pojedynczo wyczerpują znamiona szkód w środowisku ale potraktowane wspólnie oznaczają katastrofę ekologiczną na obszarze nawet kilkuset km².

Straty Skarbu Państwa z tytułu zaniku lub ograniczenia przepływu w rzekach Sztoła, Biała i Biała Przemsza, zniszczenie cennych ekosystemów i trwałe skażenie wód podziemnych na nawet ponad 100 lat zostały oszacowane na około 10 mld złotych. Stąd prośba o jak najszybszą interwencję w tym temacie Ministerstwa Infrastruktury odpowiedzialnego za Wody Polskie oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska odpowiedzialnego za ochronę ekosystemu.